

ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ КЛАСТЕРІВ В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Н.С. Куцай

Луцький національний технічний університет, kutsai_natasa@mail.ru

Роль інноваційних кластерів полягає в розвитку партнерства між державою, бізнесом та наукою. Кластер виступає у вигляді схеми, згідно з якою виробництво продукту, починаючи від його розробки, первинного виготовлення і закінчуючи продажем. Побудова інноваційного кластера пов'язана з необхідністю об'єднати в рамках однієї зони виробничі бізнес–проекти в конкретній технологічній області, фундаментальні розроблення і сучасні системи проектування нових продуктів, підготовку виробництва цих продуктів. Інтеграція в рамках єдиної системи управління циклів обміну знаннями і технологіями дозволяє вибудувати опорні інституційні структури майбутнього кластера, що об'єднує у своїй організації кілька галузей.

У результаті формується «інноваційний кластер» – співтовариство фірм, тісно пов'язаних галузей, разом сприяють зростанню конкурентоспроможності один одного. Для всієї економіки держави інноваційні кластери виконують роль точок зростання внутрішнього ринку. Слідом за першим можуть утворитися нові кластери, і міжнародна конкурентоспроможність країни в цілому збільшується. Вона тримається саме на сильних позиціях окремих кластерів, тоді як поза них навіть сама розвинена економіка може давати тільки посередні результати. У інноваційному кластері вигода поширюється за такими напрямками:

– нові виробники, що приходять з інших галузей, прискорюють свій розвиток, стимулюючи наукову діяльність і вишукуючи необхідні кошти для впровадження нових стратегій;

- відбувається вільний обмін інформацією та швидке поширення нововведень каналами поставальників або споживачів, що мають контакти з численними конкурентами;
- взаємозв'язки всередині кластера ведуть до появи нових шляхів у конкуренції і породжують цілком нові можливості;
- людські ресурси й ідеї утворюють нові комбінації.

Наявність кластера галузей прискорює процес створення чинників там, де є група внутрішніх конкурентів. Всі фірми взаємопов'язаних галузей роблять інвестиції в спеціалізовані, але споріднені технології, інформацію, інфраструктуру, людські ресурси, що веде до масового виникнення нових фірм. Інноваційні кластери є причиною великих капіталовкладень і пильної уваги уряду, тобто даний кластер стає чимось більшим, ніж проста сума окремих його частин. У процесі розвитку нового кластера економічні ресурси починають вливатися до нього з ізольованих галузей, які не можуть використовувати їх так само продуктивно. Важливою відмінною рисою кластера являється його інноваційна орієнтованість. Найбільш успішні кластери формуються там, де здійснюється або очікується «прорив» в області техніки і технології виробництва з подальшим виходом на нові «ринкові ніші». У зв'язку з цим багато країн – як економічно розвинені, так і ті, що тільки починають формувати ринкову економіку – все активніше використовують кластерний підхід у формуванні і регулюванні своїх національних інноваційних програм та стратегій. Можливо, що в найближчому майбутньому основну роль у створенні інноваційних кластерів буде грати розвиток корпоративної стратегії. Зокрема, ключовим аспектом стратегічного розвитку таких кластерів, як інформаційний та телекомунікаційний, лісовий, енергетичний і машинобудівний, буде орієнтація на споживачів конкретних регіональних ринків, збільшення сервісної складової продукції, експорт інжинірингових послуг при збереженні лідерства у нових технологіях.

Отже, метою інноваційного кластерного розвитку держави має бути підвищення рівня і якості життя населення, поліпшення якості людського потенціалу, що, у свою чергу, стане джерелом розвитку економіки підприємства, регіону, країни в цілому. В той же час це сприяє збільшенню інвестицій не тільки у виробництво, але і в людський капітал. Даний взаємозв'язок підкреслює необхідність використання нового кластерного підходу, по-перше, для вирішення соціальних завдань, по-друге, для переходу економічного на інноваційний шлях розвитку. Усе це дасть змогу нашій державі посісти гідне місце у глобальній системі економічного та політичного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Глушаниця, Р.В. Кластерний принцип формування міжнародних стратегічних альянсів / Р.В. Глушаниця // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 3. – С. 38 – 43.
2. Варяниченко, О.В. Формування інноваційних кластерів в Україні як інструмент розвитку та конкурентоздатності / О.В. Варяниченко // Наук. вісн. НГУ. – 2011. – № 3. – С. 118 – 121.
3. Федулова, Л.І. Організаційно-інституційні передумови формування технологічних кластерів як точок росту економіки України / Л.І. Федулова // Наука та інновації. – 2011. – № 2. – С. 25 – 34.